Bilaga – Yttrande

2026-10-20

Miljö- och byggnadsnämnden

Yttrande avseende kompletterande författningsförslag avseende ”En gemensam väg för PBL-ärenden”

Allmänt

Arbetsgruppen har bestått av planarkitekt, expert på digitalt byggande, jurister och nationalekonom på Boverket. I det kommande arbetet med att ta fram själva klassificeringsstrukturen rekommenderar nämnden att ni även involverar bygglovhandläggare och byggnadsinspektör.

Nämnden håller med om att införandet behöver vara obligatoriskt för att samhället som helhet ska kunna dra nytta av fördelarna.

Författningsförslagen

Startdatum för planärenden

I Lomma kommun hanteras planärenden av Kommunstyrelsen och därmed lämnar miljö- och byggnadsnämnden inget yttrande angående förslaget rörande startdatum för planärenden.

Nämnden kan dock konstatera att man i rapporten konsekvent pratar om ärendehanteringssystem för PBL-ärenden som ett system. Det är viktigt att ha med sig att alla kommuner inte hanterar PBL-ärenden i samma nämnd och därmed i olika diarieserier och ärendehanteringssystem.

Krav på handläggning i enlighet med en nationell klassificeringsstruktur

Det är bra att ni skriver att implementeringen av en nationell klassificeringsstruktur bör vara kostnadsfri för kommunerna oavsett om införlivandet sker genom kommunernas ärendehanteringssystem eller genom ett nationellt framtaget system. Frågan som nämnden ställer sig är om det är genomförbart i praktiken om det ska införlivas i befintliga ärendehanteringssystem. Nämnden bedömer att systemleverantörerna endast kommer att utföra de förändringar som krävs i systemen om ersättning utgår från kommunerna.

I den aktuella remissen finns det ingen färdig klassificeringsstruktur att ta ställning till och hur det fungerar att handlägga i enlighet med en nationell klassificeringsstrutkur beror mycket på hur den utformas. Det är då viktigt att inte bara se på ärendena ur de centrala myndigheternas perspektiv utan också utifrån sökandens/anmälarens perspektiv.

Nämnden framhåller det som särskilt viktigt att kommunerna och systemleverantörerna får gott om tid för implementeringen efter det att klassificeringsstrutkuren inklusive de tekniska kraven tagits fram. Det är också viktigt att man under framtagandet har en dialog med kommunerna och systemleverantörerna samt att ingen systemleverantör får betydande fördelar på grund av införandet.

I rapporten står det att tanken är att klassificeringen ska komma in direkt från inlämnad ansökan/anmälan till systemet. Detta förutsätter dock att sökande/anmälare klarar av att välja rätt klassificering samt att ärendets klassificering inte ändras under handläggningens gång, något nämnden upplever är ganska vanligt förekommande idag.

Krav på kapacitet att ta emot ansökningar med mera i digitalt format

Ni har med en definition på digitalt format i rapporten men det upplevs ändå som ett ganska vagt begrepp och ni nämner även att BIM-modeller ska kunna hanteras. Då behöver det säkerställas att BIM-modellerna kan hanteras i ett arkivbeständig format och att kommunerna har möjlighet att hantera dessa filer i ärendehanteringssystemet.

Det är bra att ni lyfter att det finns grupper i samhället som inte kan eller har svårt för att använda digitala tjänster och att det även fortsättningsvis behöver vara möjligt att lämna in ansökningar/anmälningar analogt.

Ni tar upp i rapporten att många kommuner redan idag har e-tjänster för att lämna in ansökan/anmälan men att betydligt färre har fungerande integration som gör att den fortsatta kommunikationen kan ske i ärendet i e-tjänsten, tex ”Mina sidor” eller liknande funktioner. Här kan det vara bra att ha med sig att det finns ärendehanteringssystem där samma systemleverantör även har en e-tjänstplattform och om man har samma systemleverantör blir det mycket enklare att få till smidiga integrationer mellan systemen. Förutom tekniska krav på hur informationen som lämnar ärendehanteringssystemet ska se ut för att kunna levereras till centrala myndigheter är det viktigt att ta fram tekniska krav på hur informationen ska förflyttas från ansökan/anmälan i en e-tjänst till ärendehanteringssystemet. Detta så att även kommuner med olika systemleverantörer har möjlighet att få till smidiga integrationer. Mindre kommuner kan även behöva stöd för att få till dessa integrationer i praktiken.

När ni i rapporten skriver om digital kommunikation nämner ni e-tjänster och den digital brevlådan ”Mina meddelanden”. Ni verkar därmed inte anse att e-post är digital kommunikation och då är det bra om det framgår tydligare. Detta då e-post är ett mycket vanligt kommunikationssätt idag.

Registerskyldighet för åtgärder med samhällsviktiga uppgifter

Nämnden förstår tanken bakom detta förslag, nämligen att all information kopplat till byggåtgärder och likande ska finnas samlat i ett system och enkelt kan hämtas till de centrala myndigheterna som tex SCB och Skatteverket.

Här är det mycket viktigt att e-tjänsten för registrering har en väl fungerade integration med ärendehanteringssystemet så att uppgifter kommer in så automatiskt som möjligt för att minimera kommunernas administrativa arbete kring dessa uppgifter.

Förslaget använder begreppet anmälan för åtgärder som varken är bygglovs- eller anmälningspliktiga enligt PBL. Terminologin bör därför ses över eftersom begreppet riskerar att sammanblandas med den anmälan som utgör en del av den ordinarie prövningsprocessen enligt plan- och bygglagstiftningen.

Det framstår inte heller som ändamålsenligt att ålägga enskilda att anmäla lovbefriade och anmälningsfria åtgärder till byggnadsnämnden, då syftet med undantagen är att minska den administrativa belastningen för såväl enskilda som kommunen.

I rapporten framgår det att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att lämna in uppgifterna kan dömas till böter och att det är Skatteverket, SCB, Lantmäteriet och Boverket som kan väcka åtal. Det är bra att det inte åligger kommunerna att hantera detta.

Eventuellt nationellt ärendehanteringssystem

Boverket arbetar fortfarande utifrån två olika scenarier där klassificeringsstrukturen antingen införs i ett nationellt ärendehanteringssystem eller i kommunernas befintliga ärendehanteringssystem.

Här är det viktigt att man i god tid tar beslut om vilket som kommer att gälla. Systemleverantörer för befintliga system bedöms inte vilja utveckla sina system om det finns en risk att ingen kommun kommer att använda dessa i framtiden om det i stället blir krav på att använda ett nationellt ärendehanteringssystem.

FÖR MILJÖ-OCH BYGGNADSNÄMNDEN
Tina Falk
Ordförande

§ 96

MB-2026-933

Yttrande gällande Boverkets kompletterande författningsförslag avseende ”En gemensam väg för PBL-ärenden”

Ärendebeskrivning
Regeringen har gett Boverket i uppdrag att skapa en klassificeringsstruktur för handläggning av ärenden enligt plan- och bygglagen (PBL 2010:900) samt att utreda förutsättningarna för ett nationellt ärendehanteringssystem för dessa ärenden. Syftet är att öka enhetligheten i kommunernas hantering av PBL-ärenden och förbättra möjligheterna till nationellt jämförbar statistik för bland annat bygglov, detaljplanering och tillsyn.

I början av 2026 lämnade Lomma kommun ett yttrande över Boverkets rapport 2025:20, *En gemensam väg för PBL-ärenden – Klassificering och nationellt system*, genom kommunstyrelsens arbetsutskott. Byggenheten lämnade sina synpunkter på rapporten via kansliavdelningens tjänsteskrivelse till arbetsutskottet. Remissen hanterades av Kommunstyrelsen då rapporten även avsåg planärenden som tillhör Kommunstyrelsen.

Den aktuella remissen är en fortsättning på den rapporten. Planavdelningen har meddelat kommunstyrelsen att den inte avser att yttra sig. Byggenhetens yttrande behöver därför hanteras av miljö- och byggnadsnämnden.

Bakgrund
Utifrån de olika förslagen i Boverkets rapport 2025:20 En gemensam väg för PBL-ärenden Klassificering och nationellt system har Boverket gått vidare och tagit fram författningsförslag för följande:
- Startdatum för planärenden
- Krav på handläggning i enlighet med en nationell klassificeringsstruktur
- Krav på kapacitet att ta emot ansökningar med mera i digitalt format
- Registerskyldighet för åtgärder med samhällsviktiga uppgifter

Boverket har även övervägt att ta fram ett författningsförslag för ett nationellt ärendehanteringssystem. Boverket gör dock bedömningen att klassificeringsstrukturen behöver vara på plats först och därmed avvaktar man med ett eventuellt krav på att använda ett nationellt ärendehanteringssystem för PBL-ärenden.

Syftet är att uppnå en större enhetlighet kring handläggningen av PBL-ärenden i landets kommuner samt att underlätta informationshanteringen hos statliga myndigheter som Skatteverket och Statistiska Centralbyrån, SCB.

Handlingar som ligger till grund för beslutet
- Protokollsutdrag MBNAU 2026-10-20

- Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadsförvaltningen/byggenheten, daterad 2026-10-15.
- Förslag till yttrande avseende Boverkets kompletterande författningsförslag avseende ”En gemensam väg för PBL-ärenden”.
- Remissmissiv och Boverkets rapport 2026:19 med kompletterande författningsförslag.

Beslut:
Miljö- och byggnadsnämnden beslutar:

- att anta byggenhetens yttrande som sitt eget och översända det till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.